ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჩვენი დროშა

"NOTRE DRAPEAU"

დამაარსებელი — ნოე ჟორდანია

№98

ზურამ შარ... ბიბლიოთეკა

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

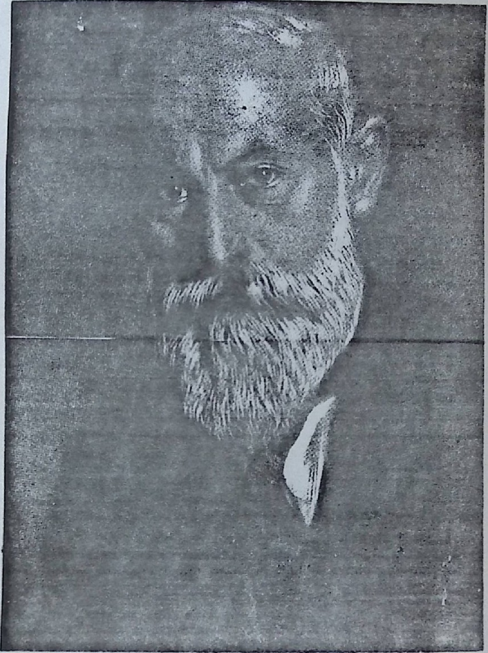

პრეზიდენტი ნოე ჟორდანია

1868 - 1953

შავი მერცხალი!

1 პარიზი, თებერვალი 1926.

ხ უ თ ი   წ ე ლ ი.

ხუთი წელი ტანჯვის და მონობის, ტყვეობის და ბორკილების!
რანი ვიყავით გუშინ? ყველაფერი!
რა ვართ დღეს? არაფერი!

ერი პატივაყრილი, ხალხი დაქცეული, მოქალაქე შეკრულ-შებოჭილი.

საქართველოს მესაფლავენი დღეს დღესასწაულობენ თავის გაბატონებას, საქართველო კი ძაძებით გლოვობს თავის დამარცხებას და მათდამი დამორჩილებას. ისინი იცინიან და სტკბებიან, ჩვენები ოხრავენ და იტანჯებიან.

დღეს ორგვარი მოგონებაა: ერთია ჯოჯოხეთის და მისი მოციქულების, მეორეა თავისუფლების და მისი მოტრფიალეების.

ხუთი წლის წინ ქართველმა ერმა დაკარგა უდიდესი განძი—თავისუფლება და მიიღო უმძიმესი უღელი მოსკოველების. ერის ღირსი შვილები თავს დაეცენ მშობელ დედას უცხო ძალებით, ამოართვეს სული და გაბაწრული ცოცხალ-მკვდარი მიუტანეს მსხვერპლათ თავის მომავლინებელთ. ეს საშინელი სულთამხუთავი, რომლის თავია მოსკოვში, ხოლო ბრჭყალები კი ჩვენში, სწუწნის დაუსჯელათ ჩვენს სიმდიდრეს, ჩვენს ავლა-დიდებას, ჩვენს სულიერს და ნივთიერ საუნჯეს. წაიღეს რის წაღებაც კი შეეძლოთ, გააპარტახეს რაც დახვდათ, მოსპეს მთელი ახალი კულტურა, შრომით და ბრძოლით შეძენილი, და გადაგვისროლეს უკან, დაცემის და გაველურებისაკენ. ისინი დღეს ცეკვობენ ერის სასაფლაოზე.

რა სურდათ, რას ფიქრობდენ? სურდათ ჩვენი ჩაბრუნება რუსეთის სამფლობელოში, ფიქრობდენ ჩვენს გადაქცევას ძველი იმპერიალიზმის გზა დახიდათ. საქართველო ესაჭიროდა მოსკოვს მეფეთა აღმოსავლეთის პოლიტიკის გასაგრძელებლათ, ოსმალეთში, სპარსეთში, შორეულ სამხრეთში სამოქმედო ბაზის შესაქმნელათ. მათ კარგათ იცოდენ, რასაც შვრებოდენ, რისთვის აგზავნიდენ თავის ჯარებს ჩვენს წინააღმდეგ. ეს იყო დიდი სახელმწიფოს შეთქმულობა პატარას ჩასაყლაპავათ. ქართველები, ამ ბოროტების მებაირახტრენი? ამათ ქვეყანა გაყიდეს და მიიღეს სამსახური! თანამოებობანე გადასცვალეს ერის სხვა-ბედი. განმეორდა სიტყვა-სიტყვით ძველი ამბავი, რუსის ჯარი შემოდის საქართველოში მეორეჯერ ქართველების წინამძღოლობით. ფაქტი ერთნაირია, მისი აზრი კი სხვადასხვაა. პირველი მოპატიჟება მოხდა უცხო მტრის მოსაგერებლათ. ჰაჭჰავაძენი ემსახურებოდენ ქართველი ხალხის ფიზიკურათ გადარჩენას. რას ემსახურებიან მახარაძენი? რომელი მტრის წინააღმდეგ ამხედრდენ ისინი? ეს მტერია ქართველი ხალხი. მის დასამორჩილებლათ და მასზე გასაბატონებლათ მათ მოიხმეს ნამდვილი მტრები ჩვენს წინაპართ აქვთ გასამართლებელი საბუთები ამათ. ამ ჩვენს თანამედროვეთ არავითარი გამართლება, არავითარი საბუთი არ ადგებათ ესენი რუსეთის იმპერიალიზმის ყურმოჭრილი მონებია.

ერი თავისუფალი, აღორძინებული, ახალი იმედებით და იდეალებით აღჭურვ

ს ქართველთა ყოფილთ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დამცირებული, მაგრამ არასოდეს არ ყოფილა ასე დაბლა დაშვებული. ის დღეს უფსკრულშია, ამაზე ქვემოთ წასვლა აღარ შეიძლება. მხოლოდ სულის სიმტკიცე და იმედი ატანიებს მას ამ საშინელ ტრაგედიის ჟამსა შინა გამაგრება ისე უნდა ვით ქრისტიანსათვის [illegible] სიმშვიდე დღევანდელი ჩვენი მბრძანებელნი თავს დაგვცინებენ [illegible], ჩვენ უპასუხებთ სიმღერით. ჯვარცმულს ქვასაც მაგარსა გრძელმლი ტყვიისა ღბილისათ. ქართველი ხალხის გრძნობებს შეასხა უთვალავი მღერი. ასეთი ბოლო მოელის ახლანდელ მის მტერსაც. ოღონდ კი გრძელი მუდამ სცემდეს და ერს აღვიძებდეს. აწმყო არა გვწყალობს, მაგრამ მომავალი ჩვენია.

ჩვენი გზა მიდის აღმართ-აღმართ, აღორძინების და თავისუფლებისაკენ. აქეთ მიდის მთელი კაცობრიობა. მათი გზა კი ეშვება დაღმართ-დაღმართ, ჭაობის და ურდმულისაკენ. მათ არავინ მისდევს, იმ გზით არავინ მიდის. მას ყველა, მთელი კაცობრიობა, ზიზღით შეჰყურებს. ახლა ბრმაც კი ხედავს, რომ მოსკოვის მიმართულება გადაშენების ხიდია, აქეთ გასავალი არ არის. ამას ქვანიც კი ღაღადებენ. ამ ღაღადმა კაპოლეია თვით კოპმლის კედელიც და შეიტანა ხმა სინანულის. მათი დღენი დათვლილია, ხალხის ამაღლება მათი დაცემაა, ქვეყნის აღდგომა მტარვალთა დამარხვაა. ასე ყოფილა მუდამ და ასე იქნება. გლახათ დამწყები გლახათ ათავებს. ეს უცვლელი კანონია.

ეს ხუთი წელი, წელი ცრემლთა გუბების და სისხლთა მორევის, არის წელი ქართველი ხალხის სულიერი განკურნების. ის ამ ცეცხლში ინათლება მტკიცე ხებისყოფით. იბანება თავისუფლების წყაროთი და იჭედება სასიკვდილო ძალებით

განვლეთ ეს ხუთი წელი, დრო მეტად ძნელი. ჩვენი დროშა დაბლა არ დაშვებულა. დგება დრო ნაკლებად ძნელი, შეუდარებლად გარდატეხის წლებში. ჩვენი დროშა მაღლა აიწევს

მაშ იმედი კიდევ იმედი, მეტი იმედი!

ბ. ბესედოვსკის ნაამბობი

ჩვენმა თანამშრომელმა მიმართა ბ. ბესედოვსკის თხოვნით გაეზიარებინა ჩვენთვის ის ცნობები, რომელიც მას აქვს შესახებ საბჭოთა ხელისუფლების პოლიტიკისა საქართველოს მიმართ.

ბ. ბესედოვსკი მეტად თავაზიანად გამოეხმაურა ჩვენს თხოვნას და სიამოვნებით მოგვაწოდა მეტად საგულისხმიერო ინფორმაცია მთელ რიგ მოვლენების შესახებ დაწერილი ინტერვიუ მან თვით გადაიკითხა და რამდენიმე ფრაზა თავის ხელით ჩაწერა

პირველი საკითხი, რომელიც მას დაუსვა ჩვენმა თანამშრომელმა ეხება მოსკოვის თავდასხმას საქართველოზე და იმ როლს რომელიც ითამაშეს მის მომზადებაში ბოლშევიკების სხვადასხვა ჯგუფებმა და პიროვნებებმა.

ბ. ბესედოვსკიმ თქვა შემდეგი საქართველოს წინააღმდეგ გალაშქრების ინიციატივა ეკუთვნოდა კავკასიურ ბოლშევიკების ჯგუფს, რომელსაც სათავეში უდგა ს. ორჯონიკიძე და რომელშიც შედიოდნენ

ს ა მ გ ლ ო ვ ი ა რ ო   გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ე ბ ი

მწუხარებით ვაუწყებთ პატივცემულ ქართულ საზოგადოებას, რომ 1981 წლის მიწურულში ულმობელმა სიკვდილმა კიდევ ორ ქართველს სამუდამოთ დაუხუჭა თვალები უცხოეთში.

—30 დეკემბერს 1981 წ. ქალაქ მონპელიეში გარდაიცვალა კობა რამიშვილი. ის იყო შვილი სამშობლოსათვის ბოლშევიკების მიერ დევნილ და წამებულ ცნობილ პოლიტიკური მოღვაწის, ისიდორე რამიშვილის.

— 31 დეკემბერს, პარიზში გარდაიცვალა დიმიტრი ბეგიაშვილი.

„ჩვენი დროშას" რედაქცია, ჩვენი ამხანაგების სახელით, გულწრფელ სამძიმარს უცხადებს მათ ოჯახებს.

საუკუნო იყოს ხსენება მათი.

„ჩვენი დროშა“-ს 1981 წლის შემოსავალ-გასავლის ა ნ გ ა რ ი შ ი.

შემოსავალი : 11.010 ფრ.
გასავალი : 7.804,40 ფრ.

სალაროში დარჩა : 3.205,60 ფრ.

შემომწირველთა სიის გაგრძელება :
(ფრანგულ ფრანკებში)

გიორგი წერეთელი	200-	აკაკი შავგულიძე.	100
გრიგოლ კვარაცხავა	200-	შოთა აბაშიძე.	100
სოშოს ახალშენი	200-		
ირაკლი ჯაფარიძე	100-	[illegible]	200
თათრახან ანთაძე	100–	[illegible]	100
გრიგოლ ლომაძე	100–	[illegible]	50 ფრანკი
დავით დუიშვილი	20–		
ქრისტინე ფალავა	100–		
ტერეზა ქერმონი	100–		
კაკო გამსახურდია	50–		
სანდრო ფანჩულიძე	50–		
ქორა ასათიანი	50–		
დიმიტრი ქიმერიძე	40–		
ოთხი მეგობარი	40–		
ბაგრატ ჰაჭიაშვილი	10–		

„ჩვენი დროშა“-ს რედაქცია უღრმეს მადლობას უცხადებს ყველას, ვისი კეთილშობილებით და მეოხებით ჟურნალი განაგრძობს არსებობას.

მასალები და ფულადი დახმარება უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი მისამართით :

Pagava Levan – 3, Rue Adolphe Cherioux
92130 ISSY LES MOULINEAUX

ქართველი ერის სამშობლოს თავისუფლებისათვის მებრძოლს

ჩვენთვის ყველაფერი „ჩვენი დროშის" ქვეშ.

ძვირფასო თანამემამულენო!

როცა ერი პირაკრულია შემოჭრილი მტრისაგან — ემიგრაციას ბარდება ამეტყველება. როცა ერის ნებისყოფა შებოჭილია რკინის არტახებით, თავისუფალ ქვეყნებში გახიზნულ მის შვილთ მართებთ ბრძოლა და მოქმედება მისი განთავისუფლებისათვის. მათ აქვთ ამის უფლება და აქვთ ამის მოვალეობა.

დღეს ამ ბრძოლისა და მუშაობისათვის იხსნება ახალი და ფართო ასპარეზი.

ჩვენს დამპყრობელ კომუნისტურ ტირანიას, მოსკოვში ჩასაფრებულს, უპირისპირდება მთელი თავისუფალი კაცობრიობა ამერიკის შეერთებული შტატების მეთაურობით და რაც უმთავრესია ჩვენთვის, უპირისპირდება ერისა და ადამიანის უფლებათა დროშით. ესაა დროშა მსოფლიო დემოკრატიისა — წინააღმდეგ მოსკოვის ტოტალიტარული რეჟიმისა, რომელიც ერთა დამონებისა და პიროვნების გასრესაზე არის აგებული. ~~ამ ნიადაგზე დგება [illegible]~~ ხალხთა და ერების. ამავე ნიადაგზე სდგება მნიშვნელოვანი გაერთიანებანი, როგორიც აღმოსავლეთ ევროპის დაჩაგრულ ერების, ისე საბჭოთა კავშირის ფარგლებში მცხოვრებ ერთა თავისუფალ, დემოკრატიულ მებრძოლ ძალების. ქართულ პოლიტიკურ ემიგრაციას აქ ეძლევა ფართო შესაძლებლობა საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის მორალი სათანადო სიმაღლეზე აიყვანოს და ჩვენი ერის სამართლიანი მოთხოვნა — თავის სუვერენობის აღდგენისა — აქტუალურად დააყენოს მთელი კულტურული კაცობრიობის წინაშე. ქართულ ემიგრაციას მოეთხოვება ამ ფართო, რთულ და მეტად საპასუხისმგებლო ასპარეზზე ღირსეულად გამოსვლისათვის — შექმნას ერთი მთლიანი ფრონტი განუყრელი და შეურყეველი. აქ განზე გადგომა დანაშაულია, განხეთქილების ჩამოგდება — ღალატის ტოლად დამაზიანებელია. ერის უმაღლეს ინტერესების წინაშე უნდა უკან ჩამოდგეს ყოველი სხვა მოსაზრებანი და მისწრაფებები.

საქართველოს ეროვნული საბჭო

საორგანიზაციო კომისიის

თავმჯდომარე: (რ. არსენიძე)

21 ოქტომბერი
1951 წ.

მდივანი: (გ. წერეთელი)

ყველა ცნობილი ქართველი ბოლშევიკები. უკანასკ-ნელთაგან მხოლოდ ფ. მახარაძე იყო საქართველოზე სამხედრო გალაშქრების წინააღმდეგი. ხოლო მთავა-რი როლი ამ საქმეში ითამაშა სტალინმა – იმ დროს "ეროვნებათა კომისარმა". სტალინმა დასცა კრიტიკა მოსკოვის პოლიტბიუროში და გამოვიდა მომხსენე-ბლად. მისი მოხსენების მთავარი მოსაზრებები იყო 1) ბაქოს ნავთის დაპატრონება თავისთავად ნიშნავს ბათუმის ხელში ჩაგდების საკითხს, რის გარეშე საბ-ჭოთა რუსეთი ვერ შესძლებს ბაქოს ნავთის სავსებით გამოყენებას. საქართველოს მენშევიკური მთავრობა, რომელიც,—არწმუნებდა სტალინი,—უკვე არ გვაძ-ლევს ცისტერნების საკმაო რიცხვს და არ უშვებს მატარებლებს. მომავალში ყოველთვის შეუშლის ხელს ბათუმის გზით ნავთის და მის პროდუქტების გაზიდვას. 2) საქართველოს მოსახლეობის ყველა ფენები. განსაკუთრებით კი გლეხობა და ინტელიგე-ნცია შეპყრობილნი არიან სიძულვილით მენშევიკუ-რი მთავრობის მიმართ. ქართველი ხალხი ადვი-ლად შეურიგდება ყოველივე ხელისუფლებას, რომ-მელიც ამ მისთვის საძულველ მთავრობის ჯდომილს მოვა.

სტალინის წინააღმდეგ ძლიერ სასტიკად გაილა-შქრა ლენინმა. მან გამოსთქვა რწმენა, რომ ქართველ სოციალ-დემოკრატებთან ადვილი იყო შეთანხმება საქართველოს გზით ბაქოს ნავთის გაზიდვის შესახებ. რაც შეეხება სტალინის ცნობას თითქოს ქართველი გლეხობა და ინტელიგენცია სიძულვილით უყურებ-და მენშევიკურ მთავრობას, ლენინს ეს სრულიად არ სჯეროდა. მაგრამ მთავარი მისი მოსაზრება იყო რწმენა, რომ საქართველოზე თავდასხმა გამოიწვევ-და ინგლისის ჩარევას, რაც დიდ საფრთხეს მოასწა-ვებდა საბჭოთა ხელისუფლებისათვის.

საინტერესოა, რომ ამ დავაში ტროცკი უფრო ახლო იყო სტალინთან, ვინემ ლენინთან.

უკანასკნელის წინადადების თანახმად, პოლიტ-ბიურომ დაადგინა არ აეღოთ ამ ავანტიურას. მა-გრამ პოლიტბიუროს დადგენილებამ სტალინს ვერ აალებინა ხელი თავის განზრახვაზე. ის განაგრძობდა მუშაობას. მხოლოდ რამდენიმედ შესცვალა პლანი, გავრცელებულ იქნა ახალი ვერსია, თითქოს საქართ-ველოს განაპირა მოსახლეობა, შემდგარი სომეხ-ადუ-ობიექატ-ოსებით, საქართველოს მთავრობისა უკ-მაყოფილოა, ამზადებს აჯანყებას. სტალინი მოითხო-ვდა, რომ იმ შემთხვევაში, თუ ვითომდა მოსალოდ-ნელი აჯანყება წარმატებით განვითარდებოდა და აჯანყებულები ტფილისზე წაიწევდნენ, წითელი არ-მია გამოსულიყო მათ დასახმარებლად.

მეორე მხრით ჩხეიძისმა ქცევამ, პოლიტბიუ-
როში მოისუსტა, რომელიც [illegible] ბრი-
ტანეთის მთავრობის ხელიერთმა წარმომადგენლებმა
გააკრიტიკეს კერძო ლაპარაკში. რომ ინგლისი არაა
დიდად დაინტერესებული ამიერკავკასიით, ჩხეიძის აზ-
რით. საქართველოზე თავდასხმას არ უნდა გამოეწვია
ინგლისის ჩარევა.

სტალინის ახალმა ვერსიამ და ჩხეიძის განცხადებამ ვერ შეარყია ლენინის პოზიცია. ის ისევ გადაჭრით ეწინააღმდეგებოდა სტალინის გეგმას.

მაგრამ პოლიტბიუროს წევრებს ეჭვი არ [illegible] რომ სტალინი და ორჯონიკიძე განახორციე-
ლებდნენ დაჩქარებულ გეგმას მოაწყობდნენ ვითომდა
აჯანყებას, რომელშიაც საქართველოს განაპირა
რეგიონების როლში [illegible] წითელ
არმიელებს. [illegible] კი, [illegible] კი
არ [illegible] ნაჩქარევი. ყველაფერი მოახდინეს უფრო
წითელი არმიის ნაწილები [illegible] პირდაპირ
შეიჭრნენ საქართველოს საზღვრებში.

თებერვ. მოკლე [illegible] ბრძოლები
წითელი არმიის და ქართული ძალების შორის. ლე-
ნინმა მიიღო სამხედრო მოქმედების დაწყების
ცნობა და საქართველოში თავდასხმის მომ-
წყობთა უმაღლესი სასჯელით დასჯა. [illegible] მო-
ლაპარაკება მოსკოვსა და კავკასიის წითელი არმიის
სარდლობის შორის. მაგრამ ტფილისის დაცემის
ამბავმა შეატრიალა [illegible]: ლენინმა განაცხა-
და — რადგან საქმე წარმატებით დამთავრდა რამე
ხაირად უნდა მივაფუჩეჩოთ. მარცხი რომ მომხდა-
რიყო, თავდასხმის მომწყობის თავი გადავარდებო-
და.

მისი ინიციატივით გაიგზავნა სასწრაფოდ საქა-
რთველოში ა. ენუქიძე, რომელსაც დაევალა შეთან-
ხმებოდა ქართველ სოციალდემოკრატებს და მოეწ-
ყო [illegible] ხელისუფლება [illegible] მთავ-
რობაში უნდა შესულიყვნენ ისეთი პირები, რომლე-
ბსაც გავლენა და სახელი ჰქონდათ გლეხობაში და
ინტელიგენციაში. ამ მხრივ ლენინს იმედი ჰქონდა
[illegible] ბუდუ მდივანის. ხასიათი იყო [illegible] კი, უნდა დაეკმაყოფილათ მენშევიკების
[illegible] სისტემის შე-
ნარჩუნებით.

როგორც [illegible] საქართველოს [illegible] [illegible]

კინმე თუმანოვი, რუსეთ-აზიურ ბანკის წარილი ჩი-ნოვნიკი, 1918 წელს გაბოლშევიკებული.

საბჭოთა საქართველოს ავტონომიური უფლე-ბების ლიკვიდაცია სრულდება ამ ჟამათ უკანასკნე-ლი ზომით—საქართველოს მიწათმოქმედების სახ. კომისარიატის გაუქმებით და უნდა ვიფიქროთ, რომ ავტონომიისაგან დარჩება მხოლოდ ის, რომ დახვ-რეტის ხელს ქართველთ სამშობლო ენაზე გამოუც-ხადებენ სასიკვდილო განაჩენს

იმ მასიურ ხვრეტის შესახებ, რომელსაც ადგი-ლი ჰქონდა 1924 წ. აჯანყების დღეებში. ბ. ბესედოვ-სკი გადმოგვცემს შემდეგს: როცა მოსკოვში მიიღეს ცნობა საქართველოში აჯანყების შესახებ, შეიქნა შიში რომ საქართველოს გამოსვლას მოჰყვებოდა გლეხთა აჯანყებები აგრეთვე სხვა საბჭოთა რესპუბ-ლიკების ფარგლებში და რომ ქართველი სოციალ-დემოკრატები თამაშობდენ ამ ფართო მოძრაობის მოთავის როლს. ამიტომ გადაწყვეტილ იქნა (ამ გა-დაწყვეტილებაში მთავარ როლს თამაშობდენ გარუ-სებული «ინაროდცები» სტალინი და დერჟინსკი) მოესპოთ ქართველი სოციალდემოკრატიის კადრე-ბი. ამ პარტიის დაპატიმრებულ წევრებს ელოდენ აჯანყებაში მონაწილეობის მიუხედავათ. გაცემულ იქნა ბრძანება დაეხვრიტათ ისინიც კი, რომლებიც დაპატიმრებული იყვნენ დიდის ხნის წინ აჯანყებამ-დე და უკვე გადაყვანილი რუსეთის ციხეებში. საკმა-რისი იყო, ასეთები შემჩნეულ ყოფილიყვენ სამშობ-ლოსან უბრალო მიწერ-მოწერაში.

მე ვიცი რომ როსტოვში დახვრიტეს ამგვარათ ჩხიკვიშვილი და სხვ. ხარკოვში—ათი ქართველი სოციალდემოკრატი, დაპატიმრებულნი 1922 წელს; აგრეთვე მოსკოვში დაიხვრიტა რამდენიმე სოცია-ლისტი.

[illegible]

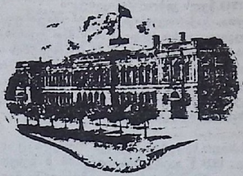

(Quelques données)

On sait que la Russie soviétique, violant le traité conclu à Moscou, le 7 mai 1920, avec la République géorgienne a envahi cette dernière en 1921, et après une guerre acharnée de 6 semaines, l'a occupée militairement

Les exécutions en masse ne sont désormais pour les bolcheviks que des faits divers, les tchekas et les prisons ne suffisent plus à contenir les prisonniers politiques.

M. Trotsky, alors commissaire à la guerre de la Russie soviétique, a résumé à sa manière, la terreur

Lors de son passage à Tiflis au début de l'année 1924, il a déclaré : « En 1922. Staline m'a dit : « Il y a lieu de retourner la Géorgie de fond en comble, afin de détruire en elle l'influence et la force du menchévisme. » Cette œuvre peut actuellement être considérée comme accomplie. La Géorgie a été suffisamment retournée... »

Hors commerce

98 ... 1982

ორგანო საქ. სოც.-დემ. პარტიის საზღვარ-გარეთელ ბიუროსი.

Organe du Bureau à l'Etranger du parti Social-democrate de Géorgie.

Gérant Pr. Intskírveli

h-898